

Ansökan avser en tillfällig utökning som inte har sin grund i [REDACTED] [REDACTED] diagnoser, utan i en förkylning med hög feber. [REDACTED] [REDACTED] har varit okontaktbar på grund av sin feber. Det borde vara självklart att det finns ett föräldraansvar för ett barn som är 12 år och som insjuknar i feber och blir okontaktbart, oavsett om barnet har beviljats personlig assistans eller inte.

När barn och ungdomar blir sjuka finns möjlighet att som förälder vara hemma med sitt barn och beviljas tillfällig föräldrapenning. Det kan inte ha varit lagstiftarens mening att personlig assistans ska ersätta allt annat som kan erbjudas den enskilde. Om så hade varit fallet borde det framgå av förarbetena till lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS. [REDACTED] behov har kunnat tillgodoses på annat sätt. Föräldrarna har dock inte ansökt om föräldrapenning, varför behovet inte faktiskt har tillgodosetts. Det behöver finnas en tydlighet kring när föräldraförsäkringen ska användas och när det är personlig assistans som ska träda in, vilket saknas i dagsläget.

[REDACTED] har förelagts att yttra sig men inte hörts av.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Rättslig reglering

Enligt 7, 9 och 9 a §§ LSS har kommunen ansvar för att tillgodose behov av tillfälligt utökad personlig assistans om behovet inte tillgodoses på annat sätt. Vidare framgår av 6 kap. 2 § andra stycket föräldrabalken att den som har vårdnaden om ett barn har ansvar för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov blir tillgodosedda.

I förarbetena till LSS uttalas bl.a. följande. Vid bedömningen av om den enskilde har behov av insatsen i sin livsföring måste jämförelser göras med den livsföring som kan anses normal för personer i samma ålder. För att viss

insats ska kunna nekas den funktionshindrade på grund av att behovet tillgodoses på annat sätt, ska behovet också faktiskt tillgodoses på annat sätt. Det räcker således inte att behovet kan tillgodoses på annat sätt. Behovet tillgodoses på annat sätt t.ex. när en nära anhörig frivilligt svarar för insatsen som ett led i familjerelationen. Ett behov kan också, helt eller till viss del, tillgodoses genom en förälders ansvar enligt föräldrabalken för den normala vårdsnaden av ett barn. [– – –] Föräldraansvaret och samhällets insatser i form av exempelvis barnomsorg och avlösarservice kan dock i vissa fall behöva kompletteras med insatsen personlig assistans (prop. 1992/93:159 s. 172 och 176).

Enligt socialförsäkringsbalken kan en förälder i vissa fall ha rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av barn som har fyllt 12 år.

Kammarrättens bedömning

Utredningen visar att [REDACTED] behov grundade sig i att hon var förkyld och hade hög feber. Till följd av febern var hon okontaktbar och kunde inte vara i skolan eller på korttidsboende. Vid ett sådant sjukdomstillstånd bedömer kammarrätten att även ett barn utan funktionsnedsättning i motsvarande ålder är i behov av en förälder för att få sina behov av vård och omsorg tillgodosedda (jfr omständigheterna i rättsfallet FÖD 1988:40). Utgångspunkten i en sådan situation bör därför vara att det finns ett ansvar enligt föräldrabalken som ska beaktas vid prövningen av om barnets behov tillgodoses på annat sätt. En annan bedömning skulle kunna göras om det av utredningen framgick att behoven på grund av sjukdomstillståndet hade uppstått eller förvärrats av den funktionsnedsättning som legat till grund för rätten till assistans. Nämnden har i kammarrätten gjort gällande att det nu aktuella sjukdomstillståndet inte har något samband med [REDACTED] funktionsnedsättning. [REDACTED] har inte bemött detta och utredningen ger inte stöd för att det skulle förhålla sig på annat sätt än nämnden påstått.

Under sådana förhållanden har [REDACTED] behov faktiskt tillgodosetts genom hennes föräldrars ansvar enligt förädrabalken. Den omständigheten att föräldrarna har valt att inte ansöka om tillfällig föräldrapenning förändrar inte denna bedömning. Överklagandet ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Gertrud Forkman

Ann-Charlotte Borlid
referent

Henrik Holmström

/Rickard Klinghagen

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

DOM
2017-06-20
Meddelad i Karlstad

Mål nr
5643-16

KLAGANDE

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Ombud: Diar Mokri
Melius Assistans
Radiatorvägen 17
702 27 Örebro

MOTPART

Programnämnd Social Vårld i Örebro kommun
Box 30 000
701 35 Örebro

ÖVERKLAGAT BESLUT

Programnämnd Social Vårld i Örebro kommuns beslut den 1 december
2016

SAKEN

Tillfällig utökning av personlig assistans

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten ändrar det överklagade beslutet på så sätt att [REDACTED]
[REDACTED] förklaras ha ett tillfälligt utökat behov av personlig assistans på
avseende den aktuella perioden och överlämnar handlingarna i målet till
socialnämnden för att utreda eventuella kostnader för personlig assistans
den aktuella perioden.

Dok.Id 183683

Postadress

Box 568
651 12 Karlstad

Besöksadress

Rådhuset, Stora
torget

Telefon

054-14 85 00

E-post: forvaltningsrattenikarlstad@dom.se
www.forvaltningsrattenikarlstad.domstol.se

Telefax

054-14 85 30

Expeditionstid

måndag–fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

██████████ ansökte om tillfällig utökad personlig assistans enligt 9 § 2 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) i en omfattning av 57 timmar under perioden 19-21 oktober 2016 mellan kl. 06.00-23.00 och den 22 oktober mellan kl. 06.00-12.00. Programnämnd Social Välfärd i Örebro kommun (nämnden) avslog ansökan och anförde som skäl för beslutet att ██████████ vårdnadshavare bedöms ha ett föräldraansvar att tillgodose hennes behov när hon är sjuk.

YRKANDEN M.M.

██████████ yrkar att hon ska beviljas den sökta insatsen i begärd omfattning och anför i huvudsak följande. Hon har ansökt om den tillfälliga utökningen på grund att hon varit sjuk och inte kunnat vistas varken i skolan eller på korttidshem. Till följd av hennes stora vårdbehov kan hon inte lämnas ensam och hade därför sina assistenter hemma under hela sjukdomsperioden. Det är inte rimligt att hänvisa till föräldraansvaret när ett barn är 12 år gammalt, jämnåriga barn utan funktionshinder kan själva vara hemma från skola vid sjukdom utan tillsyn från förälder.

Nämnden anser att överklagandet ska avslås och anför följande. Det är oskäligt att vårdnadshavare till ett barn utan funktionsnedsättning lämnar ett barn ensam i det tillståndet som ██████████ har haft och det är vårdnadshavarens ansvar enligt föräldrabalken att vårda ett förkyllt barn som är okontaktbar till följd av feber. ██████████ är därmed inte berättigad till tillfälligt utökad personlig assistans enligt LSS.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Av 9 § punkt 2 LSS följer att kommunen är skyldig att tillhandahålla biträde av personlig assistent eller utge ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans, till den del behovet inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken (SFB). Detta gäller när behovet av personlig assistans inte överstiger 20 timmar, men också när det uppstår ett tillfälligt utökat behov av assistans. Vidare enligt 7 § LSS ansvarar dock inte kommunen för biträde av eller ersättning för personlig assistent till den del behovet tillgodoses på annat sätt.

Med tillfälligt utökat behov avses i första hand en utökning av assistansen som beror på tillfälliga, oförutsedda förändringar i den funktionshindrades tillvaro. I förarbetena anges semesterresor och sjukdom hos den personliga assistenten som exempel på sådana förändringar (prop. 1992/93:159 s. 177 och prop. 1996/97:146 s. 12).

Av förarbetena framgår att behovet faktiskt måste tillgodoses. Det räcker således inte med att behovet kan tillgodoses på annat sätt. Behovet tillgodoses på annat sätt t.ex. när en nära anhörig frivilligt svarar för insatsen som ett led i familjerelationen. Ett behov kan också, helt eller till viss del, tillgodoses genom en förälders ansvar enligt föräldrabalken för den normala vården av ett barn (prop. 1992/93:159 bilaga 1 s. 172).

Lagstiftaren har inte närmare angett vad som ska gälla när den funktionshindrade själv är sjuk och av det skälet inte kan delta i en daglig verksamhet där behoven tillgodoses av andra personer än den personliga assistenten. Sjukdom hos den funktionshindrade innebär dock att han eller hon inte bara måste stanna hemma från sin dagliga verksamhet, utan normalt även är förhindrad att delta i andra aktiviteter. I den mån assistansersättning utgår för hjälp vid sådana har ansetts att det tillfälliga hjälpbehov som uppstår i hemmet vid sjukdom kan tillgodoses genom en omdisponering av beviljade

den utökade rätten till föräldrapenning för en pojke som vid den aktuella tidpunkten var 12 år gammal (se Kammarrätten i Stockholms dom den 13 december 2010 i mål 378-10). Högsta förvaltningsdomstolen har även uttryckt att den tillsyn som en tolvåring utan funktionshinder har får anses vara begränsad (jfr RÅ 2010 ref. 17). Gällande föräldraansvaret finner förvaltningsrätten att det inte är möjligt att med hänvisning till sådant ansvar bortse från någon nämnvärd del av den tid som krävs för att tillgodose ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ behov av tillfällig utökning. Förvaltningsrätten anser att något normalt föräldraansvar inte kan hävdas i aktuellt fall.

Sammantaget anser förvaltningsrätten att ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ under aktuell tid har haft ett behov av tillfällig utökning av personlig assistans som inte täcks av beviljad assistansersättning och som inte heller har tillgodosetts på annat sätt.

Biträde av personlig assistent kan inte lämnas retroaktivt. Det kan däremot ersättning för kostnaderna för sådan assistans. En förutsättning för att ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ ska få ersättning för en utökning med den begärda tiden är att hon har haft faktiska kostnader för den (jfr RÅ 2006 ref. 76). I målet saknas utredning om hon har haft sådana kostnader för personlig assistans som avses. Det ankommer på socialnämnden att närmare utreda den frågan och målet ska därför överlämnas till socialnämnden för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Denna dom kan överklagas. För information om hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1B).

Hans-Erik Jonasson

F.d. lagman

I avgörandet har även tre nämndemän deltagit.

Föredragande jurist i målet har varit Emma Koskelainen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.